

امور اداره و تحریریه ایچون
عالم مطبعه سنه مراجعت اولتی
لازمدر

منافع ملك و دولته خادم و ادبیات
وفنون و معارف و صنایعدن
باحث هفته ای غزته در

صاحب امتیاز :

محمد اکرم

مجله ادبیات

۱۳۱۸

غروش شرائط اشترا :

۲۰ برسنه لك آهونه بدلی { در سعادت
۱۲ آتی آیلق { ایچون
۲۶ برسنه لك { طشره
۱۵ آتی آیلق { ایچون
استانبول ایچون عمل اقامت تعیین
ایدیلیرسه طشره فیثانی آلتیر

۵۲ نومرو برسنه لك ، نصفی

آتی آیلق اعتبار اولنور

درج ایدلیان آثار اعاده اولنماز

نسخه سی ۲۰ باره در

مجله کونلری نشر اولنور عثمانلی غزته سیدر

نسخه سی ۲۰ باره در

حائز اهمیت اولسی عالقدر برفنک نتیجه‌سی اولوق اوزره
تاقی ایدلمسندن باشقه برشی اولسه کرکدر .

ضیای الکتریقنک کوز قاشدیرمچق درجه‌ده پارلاق
اولسی آجیق هوالرده بحریون ایچون بک الویرشلی دکادر .
چونکه منطقه قریبه داخنده بوانسان کی قبولدانلرینک
مساقلرینی تخمین وتمین ایتلری زیاده‌سیله مشکلاقی باعث
اولمقدردر . بوضیایک قبول و استعمال ایدلدیکی «دانش»
فار قولسی یوزندن برچوق کیلر قریه دوشوب قشازده
اولشلردر . بوفنار بوحالی اوزره ۱۳ سنه قدر قوللا-
نیلدنن صوکره نهایت ترک ایدلمشدر .

الکتریک ضایانک آجیق دکزدن کلیرکن ایلمک دفعه
کودینه‌جک اولان برطساق حائز اهمیت مواقع ایچون
زیاده‌سیله منافی مستلزم اولدینی انکارایدیلرمن . بوزمانه
قدر برچوق اصلاحاته دوجار اولش اولان لامبلر ایله
هوا غازی وباغ استعمال ایدن فنارلر ، هرناسله ، ضیای
الکتریقنک تعممنه مانع اولشلردر .

مقدملری الکتریک استحصالی ایچون واسطه
مقامنده «غالوانیک بتاریلری» استعمال ایدیلردی . بو
بتاریلرله ، هم تضییق عالی به محتاج اولملردن وهم متعدد
محفظ‌لرک وجودینه احتیاج کوسرملردن ، جریان
الکتریقنک برقرارده ابقاسی ممکن اولمیلوردی . فضله
اوله‌رق حاضیک هرابکی عصر اوزرینه اولان تأثیری
سریعاً تزايد ایتکده بوزلردن برینی جیقاروب برینه بر
دیکری قویق ایسه جریان الکتریقنک اقطاعنه سبیت
ویرمکه ایدی . ایسته بوکی محذولر اسکی «غالوانیک
بتاریلری» نی اهمیتدن دوشورمشدر .

۱۸۴۸ سنه‌نده ایلمک دفعه اوله‌رق مستر «ستیه»
و مستر «پتری» نک لامبلری موقع تطبیقه قونیلدی .
بوننده ماکنه‌نک حرکاتی ، غیر معین ودائی تحول ایدن
برجربانک اداره مشکله‌نه آجیق تقابل ایدمیلوردی .
پروفسور «ن. ح. هولس» ک سعی و غیرت وجهه
واقدامله وجوده کتیربان ماکنه بومشکلاک جمله‌نی بر
طرف ایشدر . موصی‌ایله ضیائی حاصل ایدمک واسطه
مقامنده «مقاطعیت الکتریقیه» دن استفاده ایشدر .
«هولس» ، ۱۸۳۱-سنه‌نده حکیم شهر «قارادی»
طرفدن اجرا ایدیلوب ، موفقیته نتیجه‌لنن تجربی-اساس

هرخنده نورک بکا برشمر املدر ؛
برشمر املک بکا ای شعر خیالم ...!

— ۱۰ تشرین ثانی ، ۱۲۷۰ —

احمد هاشم

هشخ خاطرله‌ری

اوخنده‌لره قارشی

— ۲ —

ایلمک کوروشمزد کوزلریک نکاه مستیزسی آلتنده
أردیکم کی ایکنجی دفعه بوکا تحمل ایدمه‌مشدم ...
قالقمشیدم ... آتشلر ایچنده یانان دماغک تأثیرله
سردیکم فقهه‌لریک بقیه‌میشی نترمین دوداقلریک بافه‌یه‌رق
برمدن قالقمشیدم ... بکا معطوف اولان انظارلیک شمشکاری
آلتنده آزیلن قلبیک خلجانلریله قویه دوعرو ایلریشیدم ...
اوف ! اوزمان اوککدن کچرکن ، بکا باقان ، دائم باقان ،
بندن آریلان مشیزی نظملریک آلتنده فیورانه‌رق پوررکن
نقدر متاذی اولمشیدم ...!

قلبی مبهم بر پنجه صیقوردی ... قوت یوقدی ،
پوروپه‌مورد ... آج ! بن اودقیقده نصل پوروپه‌جکی ،
نصل آدم آته‌جفی بوتون بوتون اونومشیدم . شاشریشیدم ...
دوجار اولدینی بوحالرمحتیر ، روح املر ایچنده جیرینیلوردی ...
لکن قیودن جیقارکن ایشندیکم فقهه‌لر ... قولقلری
اوشدیران ، روحی سارصان آه ! اوکولوشلر نه‌ایدی ؟
صاف بر بهار ساسنده بیاض بلوطلرک سینه نازنده مه‌ب
قر ، کندیسی احاطه ایدن - حایاپ‌لری بر نظر تزییفله سیر
ایتدیکی کی سنه‌نی بویه نظملرله شومس ، آرتخندک ...

— ۱۸ کانون ثانی ، ۱۲۷۰ —

سلیمان عرت

کجیلک

دکز فنارلری

— مایه —

ضیای الکتریک

دکز فنارلری وسائط تنویریه‌سنک اک زیاده شایان
دقت اولانی «الکتریک ضیای» در . بونک بودرجه‌ده

بوجہ حاصل اولان الکتریک آئسک محوری اوزرنده تراکم ایدر و ناقل تلار واسطہ سبلہ فارک یاندینی موقعہ سوق اولنور ، ماکنہ نک تحریکی ایچون پیمباریکر قوتی کفایت ایتکدهدر .

فرائسده بوسیستم ماکنہ لردن ۱۰ م . دومرتین طرفندن اعمال اولانی استعمال ایدلمکده ایدی . فقط شدیلرده بونک یرینه موسبو « لاور » طرفندن میدانه کنتریان دها بسیط ودعا مکمل کوچک براکنه قائم اولمشدر .

الکتریک ماکنہ لرینک سوک نوعی دو قوتوروسیمس « ایله سیر « سارلس ویت ستون طرفلرندن اعمال اولانایدر . بوماکنه کده ، اولکندن اولدینی کبی ، ثابت مقناطیس لک معاوضه لزوم یوقدر . بوکیفیت ، « الکتریکیت خفیہ » اوزرینه مبتنی اولان واستعمالی غایت قولای و اعمالی سوک درجهده بسیط بولنان « داینامو » ماکنہ لرینک وجوده کلک نه وسیله اولمشدر .

۱۸۷۷ سنه مندیری « لیزارد » فار قوله سنده بو سیستم آتی عددماکنه استعمال ایدلمکده و هر خصوصه معنوبه توافق ایتکدهدر ، هر فصله علاقه دارانک خاطره سی ایچون انکالترده دقیقهده ۸۵۰ دور اجرا ایله ۵۰ ووات نصیقنده و ۴۰ آمپر شدتده جریان حاصل ایدن ماکنہ لر استعمال ایدلمکدهدر .

براق هوارده هر رفتار ایچون برماکنه کفایت ایتکدهدر . فقط سیسلی هوارده یکیکرینک عینی اولان ایکی ماکنه استعمال ایدیلور . شمدی بالعموم فشار قوله لرند احتیاط و املق اوزره ایکی ماکنه قولالایلمقدمهدر . بالادکی قاعده اساسیه اوزرینه مبتنی دها برچوق « داینامو » ماکنہ لری وجوده کنیرلمشدر .

— مابعدی وار —

انحاز ایدرک ماکنہ سی میدانه کنیرمشدر . « قارادای » اطرافی معدنی تل ایله صاریلی بریموشاق دیمیری بر مقناطیسک قطبلرینه یقین اولهرق کچیرمش وتلاردہ جریان الکتریکی آثارنی مشاهد ایلمشدر . جریان الکتریکیتدن حاصل اولان شراره حقیقه فوق العاده دینله چسک بردرجهده ایدی .

« ساور » ، رونی ایله « ساوت فورلد » ، فار قوله لرندمی الکتریک ماکنہ لری « حولس » ک اعمالکرده سی اولان ماکنہ لک اودرجهده مکملیدرکه بونلری لایقوله تعریف ایتسک حقیقه مشککدهدر . قاریشی مراقده بر اقامق اوزره « حولس » ماکنہ سی بوجه آتی مختصراً تعریف ایدلم :

ماکنه ایکی نوع واسطادن مرکبدر . بریلی ثابت و آت نلی شکله مقناطیس ، دیکری ناقل الکتریک معدنی برتلک اسطوانه شکنده بریموشاق دیمیر اوزرینه صاریلمسبله تشکیل اولمش « الکتروماغنت » درماکنه بهری ۴۴ لبره ثقلندہ ۴۸ عدد نل شکنده مقناطیس لری حاوی اولهرق یازانه وضع ایدلمش ویدی عدد ثابت پیارچومیه ربط اولمشدر . مقناطیس لک جله نلک قطبلری ایچ طرفده املق اوزره عادتا عریه تکرارکی کبیدر . یعنی جملہ سی بر مرکزدن منتشردر . مقناطیس لک ثابت قاندینی چارچومہ لک آرسنده ۶ عدد پنج دولاب دور ایدر . بودولابلردن هر برینک محیطده ۱۶ عدد « الکتروماغنت » یارچومی واردرکه بونلر دور ایتکده ثابت مقناطیس لک قطبلری یقیندن تکرار . دولاب دور ایتدیکه دروننده بولنان « الکتروماغنت » لک بهری ثابت مقناطیس لک قطبلرینه یقین اولهرق کچیکرکندن اوزرلرینه صاریلی بولنان باقر تلار اوزرنده جریان الکتریکی تحصیل ایدر . آلتی تحریک ایدن ماکنه دقیقهده ۴۰۰ دور اجرا ایتدیکندن یعنی اوزری تل صاریلی دیمیر ۱۶ الکتروماغنتدن عبارت اولان طاق لک حداسندن دقیقهده ۶۴۰۰ کره مرور ایدمکدن قوشاق دیمیرکده خاصه مقناطیسیه سی بوقدر جق برمدتده بالطبع ۶۴۰۰ دفعه تبدل ایدمکچکدر . بوحالده تکمیل سلسله نلک حصوله کنیره چکی الکتریک طبیعیدرکه غایت قوتی اولهچقدر .

